

1. A muszlimok erkölcsi rendszerének alapja

Az iszlám az emberiség számára néhány egyetemes és alapvető jogot rögzített, amelyeket minden körülmények között be kell tartani. E jogok megteremtéséhez az iszlám nemcsak jogi segítséget, hanem egy nagyon hatékony erkölcsi rendszert is biztosít. Így az iszlám szempontjából erkölcsösnek tekinthető mindaz, ami az egyén vagy a társadalom jólétéhez vezet, ugyanakkor másoknak nem okoz kárt. Ugyanígy erkölcsi szempontból az iszlám rossznak értékeli mindazt, ami bárkire és bármire káros.

Az iszlám nagy jelentőséget tulajdonít Allah imádatának, és az emberek szeretetének, és arra figyelmeztet minket, hogy óvakodjunk a felszínességtől. A Koránban a következőt olvashatjuk: *„Nem az a jámborság, ha orcátokat Napkelet és Napnyugat felé fordítjátok. A jámborság az, ha valaki hisz Allahban, az Ítélet Napjában, az angyalokban, a könyvekben [amiket Isten küldött] és a profétákban, odaadja a javait, – bármely kedvesek is azok neki – rokonainak, az árváknak, a szegényeknek, az utazásban arra rászorultaknak, a koldusoknak, s a rabszolgák kiváltására. Elvégzi az imát és megadja [az évi] zakátot [anyagi segítséget nyújt az arra rászorulóknak], akik teljesítik a kötelezettségeiket, ha kötelezettséget vállaltak; akik állhatatosak a szűkségben, bajban és megpróbáltatásban. Egyedül ők az igazak és ők az istenfélők.”* (2: 177).

2. A helyes viselkedés

A másokkal szembeni megfelelő viselkedés eléréséhez négy szempontot kell figyelembe vennünk:

- 1.) hitünknek igaznak és őszintének kell lennie,
- 2.) késznek kell lennünk arra, hogy őszinte jótevényt mutassunk embertársaink felé,
- 3.) jó állampolgároknak kell lennünk, támogatnunk kell a társadalmat és annak minden intézményét, és be kell tartanunk az állam törvényeit,
- 4.) határozottnak és állhatatosnak kell lennünk.

Az iszlám szerint e négy szempontot figyelembe véve lehet egy bizonyos viselkedést jónak, illetve rossznak

ítélni, valamint ez biztosítja azt a magot is, amely köré teljes erkölcsi viselkedésünknek épülnie kell.

Mielőtt az iszlám bármilyen erkölcsi parancsot lefektetne, megpróbálja beültetni az ember szívébe azt a határozott meggyőződést, hogy csak Istent imádja, és csak az Ő parancsainak vesse alá magát, hiszen Ő az, Aki mindig és mindenhol látja őt, és Ő az, aki majd ítélni fog felette. Az ember elrejtőzhet az egész világ elől, de Allah elől soha. Becsaphat bárkit, de Allahot soha. Kiszakadhat bárki kötelékéből, de Isten mindenhol eléri őt.

Az iszlám azt parancsolja, hogy imádjuk Allahot, és egyben féljük is Őt, ami arra kötelezi a hívőt, hogy külső nyomás nélkül is képes legyen betartani az erkölcsi törvényt. Az iszlám az Allahban és az Ítélet Napban való hiten keresztül olyan erőt biztosít, ami segít az embereknek, hogy őszintén és becsülettel, valamint szívük és lelkük minden odaadásával képesek legyenek az erkölcsös viselkedésre.

Azáltal, hogy az iszlámban a tudás elsődleges forrása az isteni kinyilatkoztatás, állandóságot és stabilitást ad az erkölcsi normáknak, amelyek természetesen megfelelő teret biztosítanak az egyéni kibontakozásnak, de nem ad teret a nem megfelelő átalakításnak, és az erkölcsi ingatagságnak.

Az iszlám nem ad új erényeket és nem próbálja csökkenteni a jól ismert erkölcsi normák jelentőségét sem, továbbá ok nélkül nem ad egyes normáknak túlzott, másoknak pedig csökkentett jelentőséget. Egyensúlyal és arányérzékkel vonja be tanításába az összes jól ismert erényt és az életben mindegyiknek megfelelő funkciót és helyet ad. Az iszlám kiszélesíti az ember egyéni és társadalmi életének határait, baráti körét, állampolgári kötelességeit, valamint tevékenységét a politika, a gazdaság, a jog, az oktatás és a társadalmi kérdések területén. Az iszlám az otthontól a társadalomig, az étkezéssztaltól a csatamezőig és a béketárgyalásokig, azaz szó szerint a bölcsőtől a sírig betölti az ember életét. Röviden tehát az életnek nincs olyan területe, amely mentes lenne az iszlám erkölcsi alapelveinek átfogó és egyetemes alkalmazásától. Az iszlám által az erkölcsiség kiemelt szerepet kap, és lehetővé válik, hogy az élet kérdéseit az erkölcsi normák és ne az önző érdekek irányítsák. Az iszlám olyan rendszert kínál az embereknek, ami mentes minden rossztól. Az embereket nemcsak az erények gyakorlására és a bűn elkerülé-

sére hívja, hanem a jó tanítására és a rossz megtiltására is.

3. Az iszlám erkölcsi tanításai

A következőkben a muszlimok életének különböző szempontjait szem előtt tartva az iszlám néhány alapvető erkölcsi tanításával ismerkedhetünk meg.

1. Az istentudat

Az istentudatot a Korán úgy említi, mint a muszlimok legnagyobb erényét: *„Allah előtt a legnemesebb közületek, aki a legistenfélőbb.”* (Korán, 49: 13).

2. Az állhatatosság, a szerénység, az igazmondás, a becsületesség, a türelem, a kitartás és az ígéretek betartása. Ezek mind olyan erkölcsi értékek, amelyeket a Korán újra és újra hangsúlyoz. A Koránban az alábbiakat olvashatjuk: *„És Allah szereti azokat, akik állhatatosak.”* (3: 146), és *„Versenyben buzgólkodjatok Uratok bocsánatáért és egy kertért, amely olyan széles, mint az egek és a föld, és amelyik készen áll az istenfélők számára, akik adakoznak akkor is, ha jól, akkor is, ha rosszul megy soruk, akik erőt vesznek haragvásukon és elnézőek az emberek iránt. Allah szereti a jólelkűeket.”* (3: 133-134), és *„Végezd el az imát és parancsold, ami helyénvaló és tiltsd meg, ami elvetendő és viseld türelmesen, ami ér! Így határozott Ő szilárdan a dolgokról. És ne fordítsd el az arcodat megvetően az emberektől, és ne járd elbizakodottan a Földön! Allah senkit sem szeret, aki öntelt és dicsekvő. Tarts mérsékletet és halkítsd le hangodat! A legkellemetlenebb hangja, bizony a szárnak van.”* (Korán, 31: 17-19).

3. A muszlimok társadalmi felelőssége

Az iszlám társadalmi felelősségre vonatkozó tanításai a kedvességen és a mások iránti figyelmességen alapulnak. Mivel a kedvességre intó általános értelmű parancsot bizonyos helyzetekben könnyen figyelmen kívül lehet hagyni, az iszlám határozott hangsúlyt fektet a kedvesség gyakorlására, és a különböző kapcsolatokban meghatározza az emberek egymásra vonatkozó jogait és kötelességeit. Így az emberi kapcsolatok bővülő körében az első kötelezettségünk közvetlen családunkra (a szülőkre, férjre illetve feleségre és gyermekekre) vonatkozik, ezután következnek a rokonok, a szomszédok, a barátok és az ismerősök, az árvák, az özvegyek, a közösség szegényei, a muszlim társaink és az összes

többi embertársunk és az állatok iránti kötelezettségeink.

4. A szülők iránti tisztelet és gondoskodás

A szülők iránti tiszteletre és gondoskodásra az iszlám tanítások nagy hangsúlyt fektetnek, ezért ezek a muszlimok hitvallásában nagyon fontos szerepet képviselnek. A Korán azt mondja:

„*És elrendelte a ti Uratok, hogy csupán Őt szolgáljátok és hogy legyetek jók a szülőkhöz! Ha kettőjük közül az egyik vagy mindketten élemedett korba jutnak, ne mondd nekik, hogy „fuj” és ne becsmérelj őket, hanem tisztelettel beszélj velük! És terjeszd följük könyörületességéből az alázatosság szárnyát és mondd: Uram! Légy hozzájuk irgalmas, amiképpen ők fölneveltek engem, amikor kicsi voltam.*” (Korán, 17:23-24).

5. A rokonokkal kapcsolatos kötelességek

„*És add meg a rokonnak, ami megilleti, és a szegényeknek és annak, aki úton van, de nyakló nélkül ne pazarolj!*” (Korán, 17: 26).

6. A szomszédok jogai

A Próféta (béke legyen vele) azt mondta:

„Nem hívó az, aki eszik, amikor szomszédja mellette éhezik. Nem hívó az, akinek szomszédai nincsenek biztonságban veszélyes magatartása miatt.”

A Korán és a Szunna (a Próféta - béke legyen vele - mondásai, cselekedetei és jóváhagyásai) szerint a muszlimok erkölcsi felelőssége nemcsak szüleikre, rokonaira és szomszédaira terjed ki, hanem az egész emberiségre, az állatokra, valamint a növényekre is. Például az állatok kedvtelésből való vadászata, és a természet hozó fák és növények kivágása tilos, kivéve, ha valamilyen nyomós ok indokolja a fa kivágását. A Próféta (béke legyen vele) megtiltotta még az állatok elátkozását is: Egyszer, amikor a Próféta (béke legyen vele) utazott, hallotta, hogy egy nő elátkozott egy tevét, amivel utazott. Ő azt mondta: „Szereld le a tevét és engedd el, mivel elátkoztad.” (Muszlim).

4. Az iszlám erkölcsi rendszerének haszna

Az iszlám tehát egy magasabb rendű erkölcsi rendszert épít az alapvető erkölcsi normákra, ami a hívők személységének fejlődéséhez nagyban hozzájárul.

1. Az iszlám megtisztítja a lelket az önzéstől, a zsarnokságtól, a felelőtlenségtől és a fegyelmezetlenségtől.
2. Az iszlám által az emberek istenfélők lesznek, hűek maradnak elképzeléseikhez, megtelnek áhítattal, önmegtartóztatással, fegyelemmel, és nem kötnek alkut a hamissággal. Az iszlám arra ösztönzi az egyént arra, hogy cselekedeteiben csakis az Isten tetszését keresse és mindent a lehető legjobban tegyen, akkor is, ha figyelik, és akkor is, ha egyedül van.
3. Az iszlám felébreszti az emberekben az erkölcsi felelősségtudatot, és segíti az önuralom kialakulását.
4. Az iszlám szerinti viselkedés minden helyzetben és minden teremtménnyel szemben kedvességet, nagylelkűséget, könyörületet, szimpátiát, békét, önzetlen jóakaratot, lelkiismeretességet és igazmondást eredményez.
5. Az iszlám táplálja azokat a nemes tulajdonságokat, amelyekből csak jó származhat.

5. Az iszlám vonzereje

Az iszlám, mivel a valóságot világos és egyszerű módon fejezi ki, hatalmas vonzerőt jelent mindazok számára, akik az élethez elengedhetetlen tudást keresik. Megoldást jelent az élet minden problémájára, így az olyanokra is, mint pl. a faj-, és idegengyűlölet. Az iszlám az elmúlt ezernégyszáz évben megmutatta pl. a zarándoklatban, hogy hogyan kell a faji megkülönböztetést megszüntetni. A zarándoklat ugyanis a muszlimok testvériségének és egyenlőségének megnyilvánulása, amely során a különböző életkörülményű és társadalmi helyzetű muszlimok a föld minden sarkából, válaszul Isten hívására, Mekkába mennek. Mindannyian ugyanazt az egyszerű öltözetet viselik, ugyanazokat a szabályokat tartják be, ugyanazokat a könyörgéseket mondják ugyanúgy, ugyanakkor és ugyanazért. Nincs királyság, csak Isten iránti hűség. Nincs arisztokrácia, csak alázat és áhítat.

Korunk egy másik problémája, a családok szétesése. A család magát a civilizáció magját képezi, ezért az iszlám nagy fontosságot tulajdonít neki.

A muszlim család felépítése egyensúlyba hozza a férj, a feleség, a gyerekek és a rokonok jogait és kötelességeit.

Az iszlám egy jól szervezett családi rendszerben az emberi önzetlenséget, bőkezűséget és szeretetet erősíti a családtagokban.

Magyarországi Muszlimok Egyháza

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

8. szám

AZ ISZLÁM ERKÖLCSI RENDSZERE

Magyarországi Muszlimok Egyháza

1116 Budapest, Sáfrány utca 43.

Mobil: +36 20 204 - 5852

Tel. : +36 1 20840 40

<http://www.iszlamegyhaz.net/>